

les alqueries pèdia

Fitxa per lesalqueriespèdia / Museu de memòria oral

Nom/Cognom	Paqui Martínez Martínez
Data de naixement	1975
Títol	<i>Paqui Martínez, cara jove de l'associacionisme del poble</i>
Categories	Treball, dona, escola, associacionisme, segregació, salut
Data i lloc de l'entrevista	Dilluns 27 de juliol de 2020, a l'Ajuntament
Equip entrevistador	Etnograma (Laura Yustas, Nelo Vilar)
Enllaç	https://youtu.be/d64CnmW4DM0
Extracte	https://youtu.be/167N3pfFq6c

Haviem sentit parlar de Paqui Martínez com d'una persona molt activa, que participa en quasi totes les associacions i en tots els moments importants del poble. La seua entrevista demostra este interès per aportar tot el possible i un poquet més. Sentint-la parlar dels grups de què forma part i de les persones que coneix allí veiem un exemple d'amor incondicional a Les Alqueries. Gràcies, Paqui!

Sinopsi:

Paqui Martínez (1975) no necessita presentació perquè està involucrada en tot tipus d'activitats al poble. Paqui ens parla de la seua participació en el Cor Parroquial, en la Coral Polifònica, en la seua penya, en l'Associació contra el Càncer, el Grup de Danses i Rondalla el Replà, el Belén Viviente i molt més. També ens explica la seua aproximació a l'associació "Crecer" i algunes anècdotes que ens ajuden un poc a comprendre com ha gestionat algunes de les dificultats específiques de l'acondroplàsia.

Transcripció:

Lo primer que preguntem, ja saps, és com te diuen.

Paqui.

Els apellidos mos els dius?

Martínez Martínez.

Martínez Martínez, dos vegades Martínez.

Paqui Martínez Martínez.

Val, i els teus pares són d'ací?

Ma mare de Les Alqueries de tota la vida, va nàixer ací. Después en la època de la fam m'auelo se'n va anar a la França. Van viure allí. Ma mare tenia huit anys quan van emigrar, hasta els díhuit anys. Als díhuit anys va vindre amb una tía o una cosina, no m'en recorde amb qui, ací, van vore la festa que tenien ací i entonces li va dir a m'auela que volia viure a Espanya. O siga, m'auelo volia tornar a Espanya, però claro, ma mare era una edat difícil, que allí en França tenia amigues i tenia de tot. Entonces no sé si era un experiment de m'auelo pa que veiera açò que li va funcionar molt bé perquè van tornar ací. Inclús ma tia se va quedar en França, claro, va fer la seua vida en França, va trobar el seu home, xiquets i tal i se va quedar en França.

I ací eren llauraors?

Mon pare és camionero de tota la vida, ara s'ha jubilat i té un trosset d'hortet i ahí se passa les hores.

Mos has dit que vosatros no vivíeu en el casc urbà actual.

Jo he viscut tota la vida a les afores, a on està el Casal Jove -no sé si sabeu a on està- antigament se dia el Col·lege de la Palmera, que jo he anat a ixe col·lege.

Has anat encara, els últims anys?

No sé si seria els últims anys o no, però jo he anat a ixe col·le. I tinc fotos vamos, d'anar a ixe col·lege. Me'n recorde perquè tinc fotos perquè verdaderament enrecordar-se lo que és recordar-se... ben poquet.

Jo pensava que s'havia abandonat molt abans, perquè tu eres jove.

No. Jo tinc 44.

Vas nàixer el any...

75. D'ací a no res 45, però ja arribarà, no te preocupes.

No hi ha pressa [risses]. Mos has dit que de la Palmera vas passar a on està la biblioteca ara?

A on està la biblioteca això era un col·lege [*l'escola de la Plaça*], però és que no me'n recorde jo si vaig estar molt de temps o no. Ahí hi havia un altre col·lege i d'ahí al Pintor Sorolla.

Entonces hasta el any 70... quasi hasta l'any 80 va estar activa ixa escola.

A vore, si jo vaig nàixer el 75, al col·lege entonces s'anava als quatre anys, no és com ara que entren als tres. Entonces era 79, als 80 i algo.

Sí, és que a vegades mos parlen d'això, però mos parla la gent de fa... 50 o 60 anys, però està bé saber hasta quan per eixemple. També volíem preguntar-te a què t'has dedicat, tu no has seguit estudiant per eixemple.

No, jo anava al col·lege, después al col·lege jo no tornaria. Açò que diu la gent "ai, jo tornaria..." No. Perquè en la meua època una minusvalia ho ficaven tot al mateix sac, tots érem subnormals. Pues no, perdona, jo tinc una acondroplàsia i punto pelota. Lo que passa que t'ho fan passar mal. Lo que hui en dia se diu bullying, lo que passa que en la meua època no és com ara, en la meua època se ficaven amb tu, se burlaven, se ficaven amb tu i ja està, ara t'ho fiquen a internet i t'arriben a un punt que és massa. Gràcies a Déu no n'hi havia internet en aquell entonces. Entonces per això. La època del col·lege, pues com ho té tot el món, no sóc una persona que li agrade molt estudiar, però com ho vaig passar tant malament en el

moment que vaig traure el graduat que era el mínim que necessitaves pues entones no vaig voler estudiar més i tornar a passar un altra vegà per lo mateix. Tornar a conèixer gent nova, mestres nous, tornar a que se fiquen amb tu... No, passa pàgina.

I te vas posar a treballar enseguida?

No, vaig anar a un col·lege especial. Me vaig dedicar a taulell, de decoració de ceràmica i tal, perquè és lo que m'agrà, pintar i dibuixar. No sóc una artista, però m'agrà. I d'ahí vaig anar a Castelló i de Castelló vaig anar a Estudio Cerámico que està en Sant Joan de Moró. Ahí vaig treballar set o huit anys. Van escomençar a fer limpieza, a fer... a tirar gent i me vaig anar al paro. O siga tota la secció, van ficar tres maquinàries i tota la secció la van tirar fora, perquè en tres maquinàries feien la mateixa faena que mosatros per eixemple **[5 min.]**, entones... [*fa gest de diners*] li interessava a l'empresari. Vaig estar sis mesos al paro i me'n vaig anar a la ONCE. I de la ONCE vaig estar hasta que me van operar i me van donar la incapacitat. No estic el 100%, encara puc treballar, o siga que me podeu donar faena [risses].

Val, ho posarem [risses]. I quant de temps fa d'això.

Pues la incapacitat me la van donar... vaig caure de baixa 2015, 2016... 2016-2017 me van donar la incapacitat. I no res, escomences una vida nova. La vida són etapes.

Clar, tu ja no vius allà en la Palmera, tu vius per ací.

No, jo visc en ma casa, una casa que me la vaig acoplar pa mi, perquè tinc que viure jo claró està.

Què maravilla.

Perquè pa fer-me una casa normal i corrent pues ja estic en casa de ma mare. Pa pujar a caires i baixar caires, i si en la cuina tinc que estar jo i en ma casa tinc que estar jo pues evidentment me la tinc que ficar jo a la meua altura.

Entonces tu t'has independitzat?

Totalment. Jo tinc el meu cotxe, tinc la meua casa.

Què maravilla.

La meua vida.

Què maravilla, què valenta.

Claro, claro que sí. La vida són dos dies i hi ha que disfrutar-les.

Tot el món no és igual de valent.

Els problemes te vénen assoles.

Tot el món no és igual de valent.

No sé. Home, tamé n'hi ha molta gent que li agrà que la contemplen, a mi no. A mi m'agrà que me contemplen hasta un punt, a partir d'ahí... no te passes. O siga ixa persona que li agrà ser caramelós i empalagós... no.

Des del primer moment ens van parlar de tu com una persona súper activa en el poble, que participava en moltes coses.

A mi m'agrà participar, estar en tota aquella cosa en què jo puga estar, sentir-me realitzà.

Per a parlar de la vida social que feia la gent mos van dir parlu en ella que està en tot.

A mi m'agrà fer... toca aquella cosa que puga fer i poder dir "jo açò ho he fet", això és lo més bonico que n'hi ha. Dinés no me demanes perquè no tinc un duro.

Com tots, o com molta gent.

Bueno, però arribes a un punt igual que en la pandèmia, en la pandèmia te dones compte que els dinés pa què els vols tants dinés. Si arriba la pandèmia, t'entra el virus i adios. I lo pitjor és que t'enterren soles i estàs assoles. O sea tants dinés pa no res.

Tu has estat confinà assoles ara en el coronavirus?

Sí.

I què tal, molt avorrit o què.

No cregues, jo tinc al meu Paquito. El meu Paquito és un agapurni [risses]. L'he criat jo de papillero i el tinc solt per casa. Entonces he intentat entretindre'm, he fet les provessons de Setmana Santa i tot, les he penjats en el Facebook, entres al Facebook i les veus. Home claro, el meu Facebook està obert, jo no tinc res que amagar.

Parla'ns un poc de la teua activitat.

Jo he estat en el Belén Viviente, he estat en el Grup de Danses i Rondalla El Replà, estic en la Coral Polifònica Unió Musical Alqueriense, estic en la Coral Virgen del Niño Perdido i estic en tot allò que puga estar. Estic en l'Associació Contra el Càncer, estic en l'associació de persones amb acondroplàsia que se diu [Crecer](#)... Estic en... La veritat és que jo aconselle que tota aquella persona que tinga alguna minusvalia o algun problema en si, hui en dia hi ha moltes associacions que te poden ajudar. Perquè claro, jo pensava que estava assoles en el món, perquè ací a Les Alqueries sí que estic assoles, no n'hi ha ningú amb acondroplàsia. Entonces claro, quan inventen el internet i tu te fiques i te diuen i tal, pues jo dic vaig a escodrinyar, a investigar, entonces me van comunicar que estava ixa associació, estant treballant en Sant Joan de Moró me diuen "mira, què he trobat en internet...", dic "ja me vols trobar nóvio, a mi no m'agobies", perquè tot el món van a ficar el dit a la llaga. I no res, vaig contactar, vaig anar allí i és una passà. Perquè... costa molt, costa molt perquè jo te veig a tu i no me veig a mi [*a un dels entrevistadors*], te veig a tu i no me veig a mi [*a l'altra*], però tu arribes allí a l'associació i jo veig a una persona i sí que me veig a mi. És el... com se diu això... el *efecto espejo*, jo te veig a tu i jo te veig els problemes que tinc jo, perquè en l'associació tots tenim els mateixos problemes i tots mos operem de lo mateix. O siga allí ningú pot plorar i dir que "estic pitjor que tu", perquè no és veritat, ahí estem tots en el mateix sac i en el mateix nivell.

Està en Castelló?

No, està en Múrcia i en Madrid **[10 min.]**. En València n'hi ha una, però és més de pares de xiquets. Pares de xiquets en acondroplàsia. Però lo que a mi me interessa, que jo ixa fase ja la he passat, és anar-me'n a Múrcia i a Madrid. I conec... tinc amistats i tot.

Ah, què bé, què bé.

Clar que sí. Tinc molts amics, claro.

Sí que eres valenta.

Sí.

Què fas, agarres el cotxe i te'n vas cap allí o vas en tren?

Segons a on vage. Segons a on vage me'n vaig en el cotxe o en el tren, segons. Clar que sí.

(...) Jo visc assoles però en el meu poble, i el meu poble és el meu poble. Per ací [*se senyala el braç*] corre sang alqueriera [risses]. Molt enamorà tinc que estar per a que algú me traga d'ací.

El amor al poble.

El poble en sí, tu diràs "és que no n'hi ha res".

Bueno, hi ha moltes coses ací, a muntó associacions i de tot.

No, però me referisc a que para gent jove per eixemple no n'hi ha res i entonces sí que tens que agarrar-te moto o algo i anar-se'n per ahí. En la meua època per eixample mosatros mos anàvem a Borriana a les discoteques o a xiringuitos de Borriana a la platja o a la discoteca de Vila-real, en naves de Castelló... però que bueno, ací hi han puestos pa prendre algo i tranquil·litat molta, i cotilles tamé n'hi han molts, com tots els pobles [risses]. Però que jo estic molt a gust ací, ací me coneixen tots i si me passa algo enseguida puc tirar mà d'algú, per lo menos tinc un veïnat estupendo. Tinc un veïnat estupendo, este confinament per eixemple el primer mes jo no baixava ni a tirar la basura. La primera veïna que anava "mira, Paqui, que vaig..." i al final dic ja vaig jo perquè necessite eixir de casa.

Sí, molt de temps tancats.

Sí. Tinc un contenedor... quan van canviar tots els contenidors Esther va ficar un contenedor, Esther Lara l'alcaldeessa, me va ficar un contenedor que té un foraet que no fa falta obrir la tapa, que jo no arribe, ni tinc força pa xafar. Entonces el contenedor té un foraet que tires la basura per ahí i està genial, i el tinc a la punta del carrer. Per això que arribava un punt del confinament que jo volia eixir de casa, jo agraiïa tot lo que me feien, però "socorro!" [risses]. Que tenia unes ganes de que foren les huit per aplaudir! Que només aplaudir ja me desahogava, si pegava uns xillits... això era mortal, eh! Ostras, i quan van dir que ja podiem eixir de casa pareixia que foren... San Fermín. Sí, sí, los encierros, igualito igualito.

I com veus el poble, el veus bastant accessible o és complicat...?

A vore, millorar sempre se pot millorar. Millorar... siga Alqueries o siga el poble que siga, sempre se pot millorar. Accessible? Jo és que no tinc cap problema en sí. Sí que és veritat que quan demanes una cosa tarden un any, any i pico, perquè jo quan me van operar que ja tenia menos estabilitat vaig demanar una plaça d'aparcament en ma casa, però van tardar lo seu, però bueno, como todo hijo de vecino, pacència. Ahí tinc un caixer a la meua altura... és que verdaderament... i lo que no puc pues ho demane.

I en el confinament heu fet coses, no sé si de la Coral per exemple, ara hi ha molta tecnologia i la banda està fent cosetes.

Sí, la Coral hem fet coses tamé, claro.

I de quin tipu, mos pots contar un poquet?

Jo estic en la part del cant, sóc el contralt. O siga que a més de que sóc en contra de los altos sóc contralt [risses]. I entonces mos manaven, la mestra mos manaven a cada u la seua veu i tu te gravaves i después Lidón Valer, que és la directora de la banda, va fer un vídeo -no sé si l'haureu vist, después vos l'ensenyaré- va fer un vídeo entre les veus i els músics, i va estar molt bé, molt xulo.

Molt emotiu també.

Sí, aixina t'entretens en tot el confinament, t'actives. I la banda ha fet moltes coses.

I molt emotives, tocant als balcons, la gent plorant... [risses], com una Magdalena.

Sí, tamé n'hi ha gent ací que treballen de DJ i tamé ho han fet, han pujat al terrat i s'han ficat a fer coses d'ixes, que des de ma casa dius o és una casa que han ficat molta veu o... claro, perquè tu no ho veus i hasta que no entres en internet i ho veus no saps per a on ve la música ixa [15 min.]. Però sí, sí, bé, ha estat molt bé.

I d'a on te ve la formació musical?

De sempre. Mira, la formació musical me ve perquè resulta que jo estava... jo en el Grup de Danses i Rondalla El Replà jo ballava, la meua germana Pili que en paz descanse, ella ballava i

entonces pues això, que antigament no n'hi havien tantes coses en les Alqueries: El [Centre] Aragonés, la Banda i El Replà; no n'hi havia ni gimnàsia rítmica ni tot lo que n'hi ha ara. Entonces algo tenies que fer, entonces me vaig apuntar. Ma mare se pensava que duraria poc. Diu "tu no pots alçar la cama com tots", pues me vaig apuntar i de les tres germanes que mos vam apuntar la única que vaig aguantar vaig ser jo. Entonces va vindre... no teníem rondalla, venia gent de fora i va vindre la bandúrria, una xica que tocava bandúrria, entonces un instrument xicotet, que jo podia tocar... eso me va... saps, me va pujar l'autoestima. Dic, ostras, açò jo puc fer-ho, no perquè tinga la mà xicoteta, que no tinc dits de piano que diuen, de poder tocar el piano, però era un instrument que jo podia tocar, entonces me vaig ficar a ello. Vaig tindre un mestre, Vicent Recatalà i després va entrar Francisco Mechó, Paco Mechó. Paco Mechó va ser grande.

Tocava tot aquell home.

Paco va ser mestre, amic i de tot. Molt.

Molt juerguista tamé.

Molt [risses].

A tu tamé t'agrà la festa.

Sí, hasta ahí se pot parlar. Hasta ahí.

Bueno, la festa...

Sí, perquè mosatros hem viatjat molt, hem anat a Ibiza, a Palma de Mallorca, hem anat a Portugal, Àustria, Bèlgica i tal.

Què barbaritat!

Sí, per una bandúrria lo que he viatjat! Ara no viatge res. Tindre que tocar un atra vegà la bandúrria. Sí, sí. I en Ibiza va ser espectacular, i en Portugal va ser espectacular, és que no sabria dir-te. Intercanvis que se feien: aquells venien ací, mosatros anàvem allà. No dormíem en uns hostels de cinc estrelles ni tal, però a mi això me donava igual. Jo veia Ibiza, me n'anava de festa en Ibiza. Sí, sí.

I ara amb la Coral eixiu per ahí o... com funciona la Coral ara mateix?

La Coral en este moment? Está apagada o fuera de cobertura [risses].

Sí, com tot. Però abans de tot açò...

La coral ha fet intercanvis perquè Silvia és directora de vèris pobles, Silvia és de les Valls i allí té una coral o dos, en Betxí té un atra o siga té vèries corals i fan intercanvis entre mosatros. O sea ella mateixa "els d'ací vénen ací", "els d'ací allà". Sí. I mos fem amiatat entre mosatros i després entres al Facebook i tens "Amiatat: ta, ta, ta", i esta gent qui és? [risses]. Sí, molt bé.

Bueno, [Delfineta](#) mos va parlar molt de la Coral.

La tia Delfineta tamé està en la Coral, eh.

Sí, sí, per això t'ho dic.

Tamé està en la Coral, ella és de soprano. Sí, sí. I ella lo que diu, li dóna vida. A vore, no anem a ser professionals perquè no som pa ser professionals, però vas allí, cantes, te desahogues, parles amb la gent i cap a casa.

Però parlen del nivell, que hi ha nivell, que ho feu bé. Gent de fora, mos ho ha dit gent de fora.

Sí, sí, sí.

I a més sou atrevits, però atrevir-vos amb *El fantasma de la òpera* no és poqueta cosa.

El fantasma de la òpera... però va a ser molt d'ensaios, eh, se va fer molt pesat al final. Que després quan veus el vídeo dius... la satisfacció que te'n dus, però durant els ensaios dius... acabes del Fantasma... [risses], però molt bé, el va fer el meu amic Javi, uno que està com una cabra. Sí, sí, va estar molt bé.

Tamé estàs en temes de...

Jo tamé estava en el Belén Viviente, eixia d'angelet.

Eixies d'angelet!

Primer eixia tocant la bandúrria, dos anys vaig eixir tocant al bandúrria, però després dic però sí de normal toque la bandúrria no vull continuar ací tocant una bandúrria. O me canvies de paper o me dixe el belén. I van fer... això de proves. N'hi havia tres persones... un càsting! I dic ostras tu, com els famosos. I vaig fer el càsting i me vaig ficar aixina i no sé què va dir la dona que li va dir a Manuel Valero "ixa té que ser l'angelet" i Manuel Valero [20 min.], claro, com me coneix que som amics de sempre diu "però tu estàs segura? Que Paqui no sé què" i diu "no, no, esta xica té que ser el angelet". I el angelet he sigut, des d'entonces hasta que se va acabar. És molt emocionant ixe paper, eh. Perquè primer fèiem la escena en la plaça de les Pedres, jo eixia de les pedres amb fum, amb música i tal i... molt emocionant. Després ja eixia en altres puestos. Sí, sí.

Estàs en temes tamé de la parròquia.

En la Coral Polifònica. No, en la Coral Polifònica no, mentira, perdó. Estic en el cor, el Cor Parroquial, tamé molts anys. Però és que ixe cor és molt diferent a tot lo demás que he fet, perquè això és més familiar. El cor de la parròquia apart de... Vam escomençar perquè Marián Ibáñez volia... el seu fill va escomençar el catecisme i volia que el dia de la comunió n'hi haguera música i coses... les mises dels diumenges fóra més ameno i no s'avorrisquera el xiquet, i entonces claro, com mos coneixíem d'atres coses, del belén i atres coses me va buscar. Jo és que tinc que fer un cursillo pa saber dir que no, jo no sé dir que no a res. (...) I el coro parroquial és que hem arribat a ser una família, tot uno, tots una pinya, m'entens? S'han fet dinars, s'han fet viatges, s'ha fet de tot. Hem plorat, hem renyit, hem fet... I estant ensaiant a lo millor, cantant t'entra l'atac de rissa i que tinga que entrar una persona a tapa-te pa cantar, perquè a lo millor amb una mirà tens prou. O sea hem arribat a un punt que tant Clàudia com Raquel, amb una mirà que te peguen ja sap lo que... jo ja sé lo que vol di-me. Per l'amistat que n'hi ha, per la confiança que n'hi ha, pel carinyo que n'hi ha, perquè mos volem molt, molt. Tant Viviana, com Encarna, com Regina, com Paco... és que te nombraria a Raquel, Clàudia, Marián... som una pinya. A vore, en el Coro Polifònic estic molt a gust, però és grandíssim, som quaranta i pico. Quan arribes a quaranta i pico jo me duc bé amb tots, jo no tinc cap problema amb ningú, però claro ja són rogles de gent, però és que allí ne serem ara dotze persones per dir-te un número però som tots la mateix pinya. És que jo estic molt a gust allí.

Per a trau-te el carnet no sé com és de fàcil per a una persona...

Pues és molt fàcil.

Des d'ací mateix des del poble?

Ací n'hi ha una autoescuela. Però en l'escuela que havia antes, Rosa Molés, ací vaig traure la teòrica. Antigament te tenies que comprar tu el teu cotxe i acopla-lo pa tu i pa la persona de l'autoescuela. I era un dineral, perquè després els pedals de l'autoescuela pa què els vols. I després en Castelló n'hi ha una autoescuela, Autoescuela Fadrell -me tindreu que pagar per fer propaganda de tot lo que estic fent, eh-. N'hi ha una autoescuela en Castelló que tenen cotxes adaptats. Entonces vaig fer ací la teòrica i després vaig pagar el canvi de papers i de tal i

que qual i vaig passar allí, i a la primera tot, xaval. I me van donar el carné i adiós. Hombre! Vaig desaparèixer. Mira, vaig tindre un accident, bueno, un accident no, no va ser res, que va ser més la vergonya que vaig patir que lo que me puga fer en ixe moment. Era el dia de Sant Antoni, ací feien la provessó i en el mateix carrer que passava la provessó, ahí vaig tindre l'accident. Una xica se va passar el ceda el pas, jo baixava i la xica se va saltar el... i entones ahí se'm va anar... la més perjudicà vaig ser jo perquè el meu cotxe va eixir rodant. Crides a l'ajuntament, mira que ha passat açò que tal, i no sé si és que no van passar el parte enseguida, però tota la provessó per ahí. "És el cotxe de Paqui, és el cotxe de Paqui, és el cotxe de Paqui!" i jo tierra trágame. Me vaig ficar a plorar no sé si era per la vergonya o per la impotència ixa. Ja te dic. Sí, sí.

M'auela és Remedios 'la Enterraora' i m'auelo Miguel Iturbi, m'auelo vilavellero.

I 'la Enterraora' era...?

No, sé. La sort meua és que no vaig seguir el apodo [25 min.]. No, no, no. Menos mal que no vaig seguir el apodo, se va tallar ahí.

I era perquè tenia la funerària?

No, els meus abuelos, visabuelos digam.

Els seus pares.

El seu pare se veu que era enterraor. O sea açò ja ve de darrere. Sí, el meu visabuelo o tatarabuelo va ser enterraor i va eixir d'ahí el apodo.

Anem a començar una sèrie d'entrevistes a gent que ha estat en tot el tema este del covirus, del conavirus, gent que ha estat treballant i tal, però tamé [preguntar a] la gent un poc com ho ha viscut, entones volíem aprofitar i preguntar-te a tu un parell de cosetes tamé. Simplement... com te vas enterar d'això i en quin moment te va parèixer que era serio?

A vore, estes coses... primer se parlava de Xina. I tu Xina ho veus com si estigueren... ixe problema està molt lluny que ací no arribarà. És un problema de Xina, tu veus la tele, tots amb mascarilla i tal. Ostris, què agobio, què calor, això t'ofegues... t'asfíxia. Parlaves de la gent, ostras, mira este, mira aquell. I de la nit al matí que te diguen "fica't una mascarilla". Dius, perdona? "Sí, és que el virus ja està ací". O sea va arribar en zero coma. Tot lo que veíem allà lluny, en zero coma estava ací. Però primer te penses, açò no serà tan serio com la gent parla.

Una grip, no?

Sí, com una grip o menos, perquè clar, com no és una cosa que se veu. Però quan tu ja t'enteres de que n'hi ha gent que s'està morint, que estan ingressats... perquè ací en el poble si te diuen "ostras, pues Fulanito està ingressat" o "Menganito està ingressat", dius ostras. I li ha entrat una pulmonia, bueno, pues una pulmonia no és el coronavirus. Pues no, perdona, clar, després ja t'expliquen de què va l'assunt. I ja pues mos quedarem en casa. (...) Però gràcies a déu, toquem mader, en ma casa no ha arribat, i que no arribe vamos. Hi ha que ser positius. Sí, sí, sí. Per açò te dic, la vida n'hi ha que viure-la. La vida... hui està ací i demà no ho saps. Els problemes vénen assoles. Això qui ho ha demanat?, ha vingut perquè li ha donat la gana. N'hi ha que viure la vida. La vida són dos dies.

Enguany esteu tot l'any sense festes i sense res ací, bueno, com tots.

És dur, eh. Que no estiga la setmana de festes... Perquè jo tinc una motet de bateria i la setmana de festes me'n vaig en la motet i no me perc res. No vull pedre'm res. Claro, jo sóc de la Peña el Esclafit amb els meus amics. I clar, en un carro de consum o en la motet pues ixes a la provessó de disfrassos o bueno, a l'entrà de penyes ja no eixim, ja no estem pa això, però que intente no pedre'm res. Intente. La setmana de festes és la setmana de festes, això és molt sagrat.

(...) Home, te podria contar que jo de menuda, bueno, jo me vaig independitzar als 35 anys, jo vivia a on està lo que hui dia se diu Casal Jove. En aquell entonces que va ser poble i tal ixe carrer no teníem llum. Ixe carrer no teníem llum i entonces claro, que els teus pares se fien de tu... de tu no, de poder ixi de festa i tornar a casa sense llum... això no era fàcil, eh. O sea, mosatros sí, anàvem a escola, tornàvem d'escola a peu i després ixíem per ahí... ixíem per ahí però antes que se fera de nit a casa, perquè no teníem llum. O sea tot lo que jo no he viscut en manifestacions pa ser poble i tal perquè jo tindria 8 o 9 anys, sí que he viscut el fet de demanar llum o sea els lletreros tot el carrer "Volem llum!", "El carrer la Palmera també som del poble!"... coses aixina.

Lo que senties tu en aquella edat quan eres joveneta era positiu cap a la Segregació m'imagina. La gent estava demanant-ho.

Home claro, sí que sabia que havia una agrupació de persones que estaven lluitant pa poder ser poble. Això sí que ho sabia. Que no els coneguera? No.

Però vull dir que se parlava positivament.

Sí!

Els teus pares, la gent major...

Claro, això era... la independència... això era bo pa mosatros, separa-nos de Vila-real. I després la meua germana se fica a festejar amb un de Vila-real [risses]. No, el meu cunyat és molt gran. I li vull molt, home, és com un germà.

Ja no hi ha problema amb Vila-real.

N'hi havia problemes... La meua germana per exemple, la major, sí que ho ha patit en qüestió d'universitats i... o siga a l'institut i tal [30 min.]. Perquè els maestros demanaven firmes pa que Alqueries no fuere poble i la meua germana no firmava, la meua germana i les seues amigues no firmaven. "I tu per què no firmes? -Perquè jo sóc de les Alqueries". Claro, entonces... això sí que... ella sí que ho vivia, però jo això no ho he viscut. Sí que he viscut el que no teníem llum... Sí que he viscut el fet de que no teníem llum, sí que he viscut coses de que... hasta que no tenies una idea pues jo anava a les festes amb els meus pares i tornava amb els meus pares, o siga que tota la festa me la perdia. Entonces quan vaig tindre la edat i vaig tindre el meu cotxe i vaig tindre lo que tenia que tindre... vamos, no me perdia res.

La llibertat és molt bonica.

Home, llibertat total.

No te destorbem més...

No és la llibertat, és sentir-te una persona independent i sentir-te el fet de que les coses que jo puc fer, la satisfacció ixa que te trobes... "això ho he fet jo i he pogut fer-ho jo"... ixa satisfacció que te trobes és molt gran. I jo me cuine en ma casa i jo me llave en ma casa i jo m'ho faig tot en ma casa. Però ma casa no és un museu és ma casa [risses]. Molta gent "ai, una casa xicoteta!". Ma casa és normal, pa mi és una casa normal.